

2007

108. toimintavuosi

 PELLERVO

Pellervo-Seuran jäsenet 1.1.2008

Pellervo-Seura on osuustoiminnallisten yritysten ja yhteisöjen valtakunnallinen palvelu-, yhteistoiminta- ja etujärjestö, jonka toiminnan tavoitteena on parantaa jäsenyhteisöjensä liiketoiminnan toimintaedellytyksiä ja edesauttaa uusien osuuskuntien perustamista ja niiden toiminnan kehittymistä. Pellervon jäsenenä on vajaat 400 osuustoiminnallista yritystä tai yhteisöä, joiden keskeiset toimialat ovat pankki- ja vakuutustoiminta, elintarvike- ja metsäteollisuus, kauppa sekä sähkö- ja puhelinala.

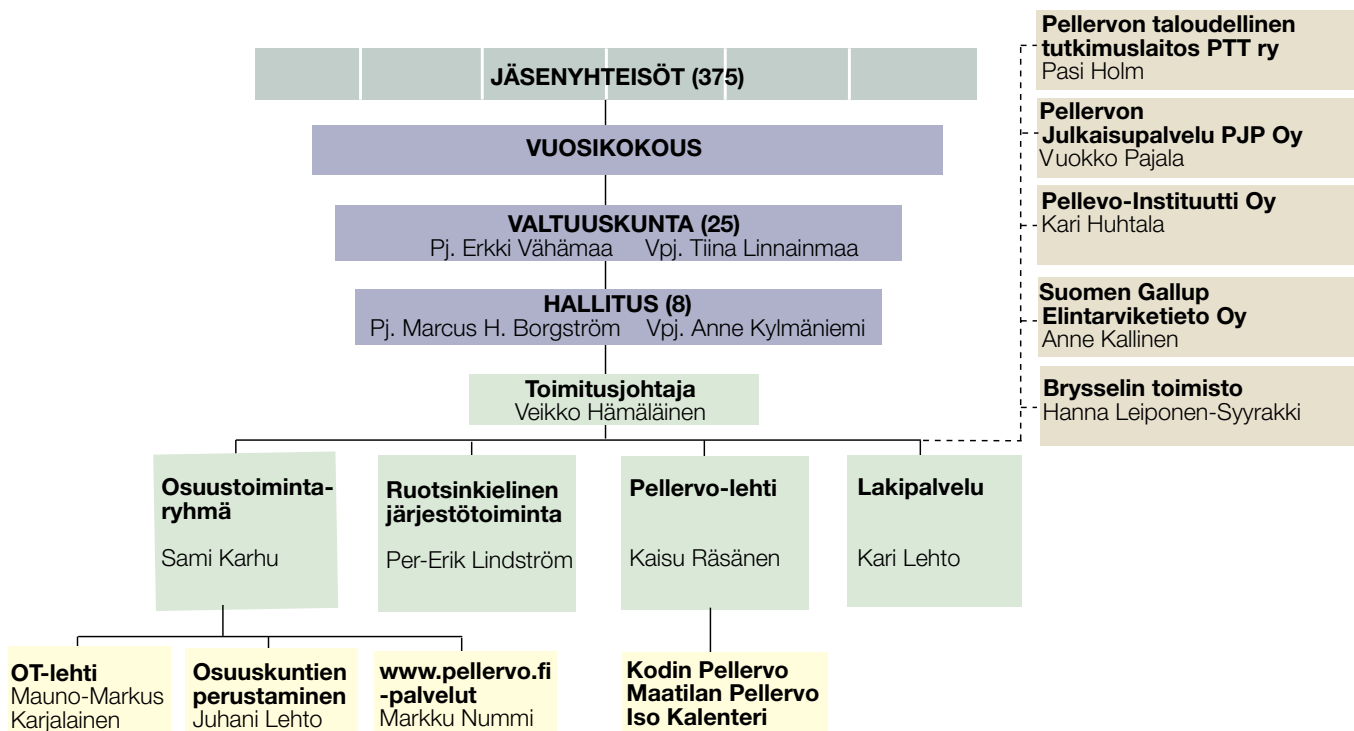

Pellervo-Seura on Kansainvälisen osuustoimintaliiton ICA:n ja EU:n maatalousosuuskuntien järjestön Cogecan jäsen.

- 193 osuuspankkia
- 84 vakuutusyhdistystä
- 27 maaseutukeskusta sekä maamies- ja kotitalousseuraa
- 22 osuusmeijeriä ja maidonhankintaosuuskuntaa
- 15 yhteistoimintakerhoa ja ammatillista oppilaitosta
- 4 saha-, mylly- ja koneosuuskuntaa
- 4 kotieläinjalostusryhmään kuuluvaa osuuskuntaa
- 5 puhelinosuuskuntaa
- 4 lihataloa
- 4 sähköosuuskuntaa
- 3 osuuskauppaa

+ Faba Jalostus Osk
 Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö
 Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitto ry
 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Metsäliitto Osuuskunta
 Munakunta
 Paikallisosuuspankkiliitto ry
 Valio Oy
 Finlands Svenska Andelsförbund r.f.
 Osuustoiminnan Kehittäjät - Coop Finland ry

Pellervo-Seura ja osakkuusyhteisöt (1.1.2008)

Maakuntaseminaareilla vahva paikallisuusarvo Pellervon työssä

Osuustoiminnan vuodessa on jälleen ollut säpinää. Se on tuonut niin Pellervon toimiston väelle kuin seuran lehtiä tekevillekin vipinää. Myös hallinnon edustajilla on riittänyt työ-sarkaa moneen suuntaan. Kansainvälisellä areenalla hallintotyön eräänlainen huipentuma oli laajan suomalaisen delegaation lokakuinen osallistuminen Kansainvälisen Osuustoimintaliiton ICA:n yleiskokoukseen Singaporessa ja samassa yhteydessä toteutettu tutustumismatka Malesiaan.

Vuoden osuustoiminnalliseksi työkokoukseksi voidaan kutsua NBC:n laajennettua puheenjohtajiston kokousta elokuussa Jyväskylässä. Kokous ehti kolmen päivän aikana paneutua pohjoismaiseen ruokaan, globalisoituvan maailman osuustoiminnallisiin haasteisiin ja ajankohtaisiin maatalouspoliittisiin kysymyksiin. Maakunnan ”oman pojan”, kauppaja- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarisen perusteellinen esitys antoi kokonaiskuvan ilmastomuutokseen ja bioenergiaratkaisuihin liittyvistä seikoista.

Pellervo-Seura liittyi kertomusvuonna Suomalaisen omistajuuden neuvottelukunnan, SONK:n jäseneksi. Neuvottelukunnan muina tahoina ovat Elinkeinoelämän Keskusliitto, Suomen Yrittäjät ja Perheyrittäjien liitto. Vaikka jäsentahot painottavat yhteiskunnallisia asioita eri tavoin, suurin osa neuvottelukunnan

asioista on tärkeitä myös osuustoiminnalliselle kentälle. Näihin kuuluva osuuspääoman koron verotuskohtelu on esimerkiksi mukana SONK:n ohjelmassa.

Pellervon maakuntaseminaarit ovat osoittautuneet toimiviksi tapahtumiksi. Hallitus ”jalkautuu” kokouspäiväksi maakuntaan, jossa varsinaisen kokouksen jälkeen pidetään noin neljän tunnin miniseminaari puhveteineen. Tapahtumaan kutsutaan maakunnan jäsenyhteisöjen hallinnon edustajia ja toimivaa johtoa sekä muita sidosryhmien, kuten kuntien, ProAgrian ja MTK-liittojen edustajia. Myös maakuntien kansanedustajat ovat osallistuneet seminaareihin kiittävästi. Kaiken kaikkiaan seminaarit ovat olleet suosittuja ja vetävät 60–80 osallistujaa. Kertomusvuonna maakuntaseminaareja pidettiin Hämeenlinnassa ja Kuopiossa. Samantapainen seminaarimuoto kuuluu myös ruotsinkieliseen järjestötoimintaan: Finlands Svenska Andelsförbundet on jo toistakymmentä vuotta järjestänyt osuustoimintapäivät Uudellamaalla ja Pohjanmaalla.

Hankkija-Maatalous Oy luopui vuoden 2007 lopussa Pellervo-Seuran jäsenyydestä. Hallitus menetti innokkaan ja ahkeran jäsenen, kun maanviljelysneuvos Ensio Hytönen jää pois joukkueemme eli Pellervon hallituksen työstä. Haluan lämpimästi kiittää ”Enskaa” hyvästä yhteistyöstä. Pellervon valtuuskunta ei valinnut uutta jäsentä hänen tilalleen, vaan supisti tässä vaiheessa hallituksen jäsenmäärän kahdeksaan. Kaksi muuta hallituksen pitkäaikaista jäsentä, maanviljelysneuvos Arimo Uusitalo ja vakuutusneuvos Harri Kainulainen, jäivät ikäpykälän ja eläkkeelle siirtymisen vuoksi pois hallituksesta. Haluan tässä yhteydessä osoittaa myös heille lämpimät kiitokset pitkästä urasta Pellervon hallituksen jäseninä.

Kiitän Pellervo Seuran jäsenyhteisöjä, hallintoa ja henkilökuntaa sekä muita sidosryhmiä erinomaisesta osuustoimintavuodesta 2007.

Marcus H. Borgström
hallituksen puheenjohtaja

Valtuuskunta osuustoimintaryhmittäin 1.1.2008

■ Osuustoiminta yleensä

ESA HÄRMÄLÄ
agronomi, pääjohtaja
Osuuspankkikeskus Osk:n
hallintoneuvoston jäsen
Bryssel
1996– (erovuorossa 2008)

■ Finlands Svenska Andelsförbund

MATS BRANDT
agrologi, maanviljelijä
Mejeriandelslaget Milkan
edustajiston pj.
Kokkola
2003– (erovuorossa 2009)

■ Hankkija-Maatalous Oy

EERO NOROKORPI
agronomi, maanviljelijä
Hämeenkyrö
1994– (erovuorossa 2008)

JANNE TIIRI
agronomi, MMM, maanviljelijä
Oripään Osuuspankin
hallintoneuvoston pj.
Oripää
2002– (erovuorossa 2009)

■ Kotieläinjalostus

KARI TAHVANAINEN
agronomi, maanviljelijä
Osk. Kotieläinjalostuskeskus FABAn
hallituksen pj.
FABA Palvelu Osk. hallituksen pj.
Pyhäselkä
2006– (erovuorossa 2009)

■ Lähivakuutus-ryhmä

PAULIINA HAIJANEN
kunnallisneuvos, varatuomari, asianajaja
Lähivakuutus-ryhmän Keskusliiton
hallintoneuvoston pj.
Laitila
2002– (erovuorossa 2007)

TERO MÖLSÄ
maanviljelijä
Lähivakuutusryhmän keskusliiton
hallintoneuvoston jäsen
Orimattila
2007– (erovuorossa 2010)

■ Metsäliitto

HEIKKI ASUNMAA
metsätalousneuvos, maanviljelijä
Metsäliitto Osuuskunnan
hallituksen jäsen
Alavus
2000– (erovuorossa 2008)

RUNAR LILLANDT
maanviljelysneuvos
Metsäliitto Osuuskunnan
hallintoneuvoston pj.
Kristiinankaupunki
1999– (erovuorossa 2009)

■ Munakunta

MIKA MUNKKI
agrologi, maanviljelijä
Munakunnan hallituksen jäsen
Vehmaa
2002– (erovuorossa 2009)

■ Osuusmeijerit

TIINA LINNAINMAA (VARAPJ.)
agrologi, maatalousyrittäjä
Osuuskunta Länsi-Maidon
hallintoneuvoston jäsen
Hämeenkyrö
2003– (erovuorossa 2010)

RIITTA NEITOLA
agrologi, maanviljelijä
Osuuskunta Pohjolan Maidon
edustajiston jäsen
Sodankylä
2003– (erovuorossa 2010)

OLLI PALMU
maanviljelijä
Hämeenlinnan Osuusmeijerin
hallituksen pj.
Karkkila
2007– (erovuorossa 2010)

MATTI ROMPPANEN
maanviljelijä
Alueosauuskunta Promilkin
aiempi hallituksen pj.
Juankoski
2003– (erovuorossa 2008)

TAUNO UITTO
maanviljelysneuvos
Valio Oy:n hallituksen vpj.
Osuuskunta Pohjolan Maidon
hallituksen vpj.
Tyrvävä
1998– (erovuorossa 2008)

■ Päivittäistavarakauppa

RISTO ALANKO
päätoimittaja, toimitusjohtaja
Jukolan Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsen
Juuka
2007– (erovuorossa 2010)

■ Osuuspankit

PÄIVI KELKKA
maatalousyrittäjä
Kymijoen Osuuspankin hallituksen jäsen
Anjalankoski
2007– (erovuorossa 2010)

ANTERO LUOMAJÄRVI
maanviljelysneuvos
Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin
hallintoneuvoston pj.
Ilmajoki
2003– (erovuorossa 2008)

RAUNI NOKELA
kauppatiet. kand., kunnanjohtaja
Oulun Osuuspankin hallituksen vpj.
Yli-Ii
2004– (erovuorossa 2010)

HEIKKI SUUTALA
DI, toimitusjohtaja
Paikallisosuuspankkiliiton toimitusjohtaja
Lapua
2006– (erovuorossa 2009)

ERKKI VÄHÄMAA (PUHEENJOHTAJA)
arkkitehti, kaupunginjohtaja
Kainuun Osuuspankin
hallintoneuvoston jäsen
Kajaani
1998– (erovuorossa 2009)

■ Lihatalot

TIMO KOMULAINEN
agrologi, maanviljelijä
Lihakunnan hallituksen pj.
Nurmes
2001– (erovuorossa 2008)

AARTO KOSUNEN
maanviljelijä
Järvi-Suomen Portti Osuuskunnan
hallintoneuvoston pj.
Rautjärvi
2005– (erovuorossa 2008)

TIINA VARHO-LANKINEN
kauppat. maist., maatalousyrittäjä
LSO-osuuskunnan
hallituksen vpj.
Oripää
2003– (erovuorossa 2009)

■ Uusosuustoiminta

PEKKA PÄTTINIEMI
fil. tri, opintojohtaja
Osuustoiminnan kehittäjät - Coop Finland ry:n
hallituksen pj.
Helsinki
2004– (erovuorossa 2010)

Hallitus

MARCUS H. BORGSTRÖM
puheenjohtaja
maanviljelysneuvos,
maatalous- ja metsätieteiden maisteri
HKScan Oyj. hallituksen pj.
Finlands Svenska Andelsförbundin
hallituksen pj.
Sipoo
1995– (erovuorossa 2008)

ANNE KYLMÄNIEMI
varapuheenjohtaja
hallintot. yo, emäntä
FABA Jalostus Osk. edustajiston jäsen
Posio
1998– (erovuorossa 2009)

ENSIO HYTÖNEN
maanviljelysneuvos, maatalous- ja
metsätieteiden lisensiaatti
Hankkija-Maatalous Oy:n toimitusjohtaja
Vantaa
1999–31.12.2007

HARRI KAINULAINEN
vakuutusneuvos, valtiotieteen maisteri
Eläke-Fennian hallintoneuvoston vpj.
Helsinki
2000–31.12.2007

JAN LÄHDE
kauppatieteiden maisteri
Munakunnan toimitusjohtaja
Turku
2001– (erovuorossa 2010)

ERKKI MOISANDER
ekonomi
Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitto ry
toimitusjohtaja
Varkaus
1.1.2008– (erovuorossa 2008)

PENTTI SANTALA
maanviljelijä
Valio Oy:n hallintoneuvoston pj.
Kauhajoki
2006– (erovuorossa 2009)

JARMO TOUKOLA
maanviljelijä, yrittäjä
Kangasalan Osuuspankin hallituksen jäsen
Kangasala
2005– (erovuorossa 2010)

ARIMO UUSITALO
maanviljelysneuvos, agronomi
Metsäliitto Osuuskunnan hallituksen pj.
Osuuspankki Kantrisaloon hallituksen pj.
Kiikala
2000–31.12.2007

MARTTI ASUNTA
metsänhoitaja
Metsäliitto Osuuskunnan hallituksen pj.
Kuru
1.1.2008– (erovuorossa 2009)

ILKKA YLILUOMA
maanviljelysneuvos
Itikka Osuuskunnan hallituksen pj.
Atria Oyj:n hallituksen jäsen
Ylistaro
2005– (erovuorossa 2010)

HALLITUKSEN UUDET JÄSENET

Erkki Moisander

Martti Asunta

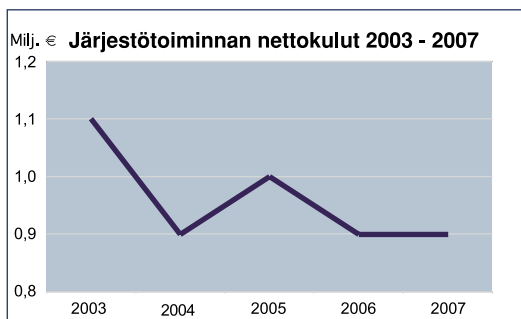
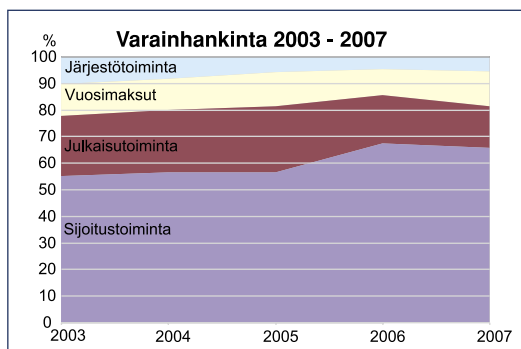

Osuustoiminnan neuvottelukunta ja Pellervon hallitus ovat perehtyneet nouseviin aasialaistalouksiin. Perehtyminen jatkui kertomusvuonna tutustumismatkalla Malesiaan ja Singaporeen. Matkalla osallistuttiin myös Kansainvälisen osuustoimintaliiton ICA:n yleiskokoukseen. Kuvassa neuvottelukunnan ja hallituksen jäsenet Suomen suurlähetystön edustalla Kuala Lumpurissa.

Pellervon vuosi korosti moniarvoista yrittäjyyttä

Pellervo-Seuran tarkoituksena on osuustoiminnallisen yritysmuodon kehittäminen, jäsenistöä palveleva edunvalvonta sekä jäsenyhteisöjä palvelevan yhteistoiminnan edistäminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi Pellervo edistää ja kehittää osuustoiminnallista yritysmallia siten, että se on moderni, laajasti tunnettu, jatkuvasti kehittyvä yritysmuoto.

Rafaello Tasi (vas.) on Italiassa perustetun Escoop-osuuskunnan työssä mukana. Muut Escoopin perustajajäsenet löytyvät eri puolilta Keski-Eurooppaa ja Suomesta. Niistä yksi on Kemi-Tornio alueen kehittämiskeskus. Osuuskunnan rekisteröinnin useaan maahan mahdollistaa uusi laki eurooppaosuuskunnista. Pellervo käynnisti kertomusvuonna kokemusten vaihdon Escoopin kanssa.

Edunvalvonta

Pellervo-Seura ja osuuskunnat ovat voimakkaasti ajaneet muutosta osuuspääoman koron verotukseen usean vuoden ajan. Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelmaan tulikin korjausta koskeva kohta, jossa todetaan, että yrittäjyyden, osaamisen ja kotimaisen omistajuuden edistämiseksi osuuspääoman korkojen verovapaata osuutta nostetaan. Hallitus on ohjelmassaan luvannut toteuttaa asian hallituskautellaan, mutta kertomusvuoden kuluessa tilanteeseen ei vielä saatu korjausta.

Kertomusvuonna Pellervo-Seura liittyi Suomalaisen omistajuuden neuvottelukunnan SONK:n jäseneksi Elinkeinoelämän Keskusliiton, Suomen Yrittäjien ja Perheyriyten liiton rinnalle. Neuvottelukunnan työssä Pellervolle tärkeitä asioita ovat suomalainen omistajuus, osuustoiminnan ottaminen huomioon keskeisenä osana suomalaista omistajuutta sekä eräät verotukseen liittyvät asiat.

Uusi osakeyhtiölaki astui voimaan syyskuussa 2006. Tämän vuoksi on myös osuuskuntalaki syytä käydä läpi ja tehdä siihen tarvittavat muutokset. Oikeusministeriö pyysi osuustoimintakenttää muotoilemaan ajantasaisesti lain perusteluteksteineen. Pellervossa ryhdyttiin laatimaan selvitystä osuuskuntalain muutostarpeista. Seura kutsui pitkäaikaisen lakiasian johtajansa Raimo Vuoren tekemään selvitystyötä. Vuorta avustaa suurimpien osuuskuntien juristeista koostuva työryhmä. Esitys on tarkoitus toimittaa oikeusministeriöön alkuvuonna 2008, jolloin uudistettu laki voisi astua voimaan mahdollisesti jo 1.1.2009.

Osuuskuntien toimintaedellytyksiä säättävä uusi eurooppaosuuskuntalaki astui voimaan 1.11.2006. Laki mahdollistaa eurooppaosuuskunnan perustamisen ja rekisteröinnin Suomessa. Suomeen onkin sivurekisteröity ensimmäinen eurooppaosuuskunta nimeltään Escoop European Social Cooperative, jonka kanssa Pellervo on käynnistänyt yhteistyön kokemusten hyödyntämiseksi. Pellervo-Seura on julkaissut kirjasen eurooppaosuuskuntaa koskevasta lainsäädännöstä. 84-sivuinen julkaisu sisältää hallituksen esityksen laiksi, varsinaisen lain, Euroopan neuvoston asetuksen ja Pellervo-Seuran lakiasiajohtajan esipuheen, joka arvottaa lain käytännön merkitystä.

Pellervo on mukana hankkeessa, jossa Hattulan kunta ja Helsingin yliopiston tutkijat pohtivat osuustoiminnallisia ratkaisuja, joilla kehittää Hämeenlinnan alueen elinkeinoja. Osuuskuntamuotoinen yrittäjyys voi olla yksi vaihtoehto tarjottaessa ja lisättäessä palvelutarjontaa etenkin alueen loma-asukkaille.

Pellervon Päivä 2007

Pellervon vuosikokous ja Pellervon Päivä 2007 pidettiin Helsingissä 11.4.2007. Päivän teema oli ”Johtaminen moniarvoistuvassa toimintaympäristössä”. Aiempi pääministeri, valtiotieteen maisteri Paavo Lipponen paneutui puheenvuorossaan eurooppalaiseen johtamiseen korosta-

en EU-maiden aktiivista kumppanuutta muun muassa ympäristö- ja sosiaaliasioissa. Lipposen mukaan koko unionin pitää tehdä yhteistyötä niin pohjoisen kuin idänkin suuntaan – ei vain etelään, jonne yhäkin suunnataan valtavia voimavaroja. Hän katsoi, että EU:n laajentuminen on edelleen keskeinen osa EU:n toimintastrategiaa, ja vaikka suuret laajentumisvisiot eivät nykyisin olekaan suosittuja, naapuruuspolitiikan avulla pitää panostaa jäsenyyttä tavoitteleviin maihin.

Moniarvoinen johtaminen edellyttää vakaata taloutta. Eversti Juha Pyykönen käsitteli Pellervon Päivän puheenvuorossaan talouden uhkatekijöitä, valtioterrorismia ja suurvaltakilpailua. Pyykönen ei pidä kumpaakaan suoranaisena globaalien talouden uhkana. Hänen mukaansa valtioiden ja ihmisten syvenevä keskinäisriippuvuus pitää etenkin suurvaltakilpailun kohtuullisena.

Professori Janne Tienarin puheenvuoro koski osuustoimintaa moniarvoisessa maailmassa. ”Maailma on todellisuudessa moniarvoinen, mutta finanssivetoinen globaali talous yrittää standardisoida sitä”, Tienari totesi. Hänen mukaansa osuustoiminta pystyy luomaan siltoja niiden hankausten yli, joita globaalitalous aiheuttaa törmätessään moniarvoiseen maailmaan. Euroopan meijeriteollisuusyhdistyksen puheenjohtaja, Valion vientijohtaja Veijo Meriläinen katsoi, että ”SM-liigasta Euroliigan ja maailman cupin pelaajaksi” eli kansainvälistyminen ei ole ollut Valion itsetarkoitus – mutta yhtiö ei ole voinut sivusta katsoa kansainvälistä markkina-kehitystä, vaan halunnut vastata kilpailuun Valiolle sopivalla tavalla. Moninaisesta kilpailusta huolimatta Valio ei ole tinkinyt tavoitteistaan: ”Yhtiön perustehtävä on pysynyt samana; yhäkin Valion tilityskyky tuottajille on keskeisin tulostekijä ja valintojen ohjaaja.”

Pellervon hallituksen puheenjohtaja Marcus H. Borgström näki ulkopuoliset hallitusjäsenet sopivana tapana moniarvoistaa osuuskuntien johtamista. Hänen arvionsa mukaan osuuskunnan ulkopuolelta tulevat voivat olla johdon tärkeitä tietolähteitä ja asiallisia kriitikkoja. Eri-tyisen tärkeitä tällaiset henkilöt ovat Borgströmin mielestä silloin, kun osuustoiminnallisella yrityksellä on toimintaa ulkomailla.

Paikallista vahvuutta ei kansainvälistyvätkään yrityksen pidä unohtaa, muistutti Pellervon valtuuskunnan puheenjohtaja Erkki Vähämaa. Vähämaa korosti paikallisuuden olevan vahvoilla myös globalisaatiossa. ”Oman talouden kunto ratkaisee, miten maailmalla menestytään.”

Vaikka johtaminen vaikeutuisi, Euroopan unionin ei pidä sulkea oviaan, muistutti entinen pääministeri ja eduskunnan puhemies Paavo Lipponen Pellervon Päivän kuulijoita. Lipponen antoi ymmärtää, ettei hän toisaalta voi puhua johtamisen haasteista, koska ei itse johda enää mitään – ”ei edes kotioloissa”.

Vastakohdat paikallisuus ja globalisuus voimistuvat, ennakoimaan puolustuskeakoulun strategian laitoksen johtaja Juha Pyykönen. Hän arvioi paikallisuuden yhtä tärkeäksi voimaksi kuin sen vastavoiman. Yleisesikuntaeversti sai osuustoimintaväen miettimään, millaista johtajuutta asetelma edellyttää.

Lyhytjänteisyyttä pitää professori Janne Tienari liiketoimintajohtamisen vaarana. Johtajuuteen ja organisaatioihin perehtynyt Tienari kannusti Pellervon Päivän väkeä pitämään kiinni osuustoimintayrittäjyydestä. ”Se menestyy lähellä ihmisten arkea. Ei kaiken tarvitse olla maailmanlaajuista.”

Ruotsinkielisen järjestötoiminnan seminaarissa käsiteltiin osuustoimintasektorin kehitystä. Ministeri Stefan Wallin oli yksi seminaarin puhujista.

Pellervon maakuntaseminaari kokosi Hämeenlinnaan maakunnan vahvoja osuustoimintavaikuttajia.

Pellervon Päivän yhteydessä järjestettiin myös Osuuskuntayrittäjäyys-seminaari. Se oli samalla osuuskuntien verkottumista edistäneen Netco-hankkeen Etelä-Suomen päätösseminaari. Tilaisuudessa käsiteltiin pienosuuskuntien johtamista, lakiasioita sekä osuustoiminnallisen yritysverkoston muodostumista ja johtamista.

Valtuuskunnan työ

Pellervon vuosikokous oli Helsingissä Pellervon Päivän yhteydessä. Valtuuskunnan puheenjohtaja Erkki Vähämaa totesi avauksessaan, että osuustoiminnan vastuullinen perusajatus on kirkastunut, kun omistajuuden ajatus muutoin on muuttunut yhä kasvottomammaksi. Suomalaisessa osuustoiminnassa korostuva vastuullinen yritystoiminta ja omistajuus merkitsevät Vähämaan mielestä pitkän aikavälin kannattavuuden ja kilpailukyvyn varmistamista.

Pellervo-Seuran valtuuskunta piti kertomusvuonna kaksi kokousta. Varsinaisten kokousasioiden lisäksi valtuuskunnalla oli iltakoulu kumman kokouksen yhteydessä. Maaliskuun iltakoulussa vieraana oli kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö Erkki Virtanen; joulukuussa maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö Jarmo Vaittinen.

Hallitus ja alueseminaarit

Pellervon hallitus kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa; kokouksista kaksi pidettiin alueseminaarien yhteydessä. Hämeenlinnan Osuusmeijerissä 5. helmikuuta pidetyn kokouksen ja alueseminaarin isäntinä olivat meijerin hallituksen puheenjohtaja Olli Palmu ja toimitusjohtaja Reijo Kiskola.

Pellervo-Seuran hallitus antoi Hämeenlin-

nassa julkilausuman, jossa vaadittiin hallitusta korjaamaan osuuspääoman korkoverotuksen epäkohta. ”Pellervo-Seuran hallitus katsoo, että kevään 2007 eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen on korjattava vuoden 2004 yritys- ja pääomaverouudistuksessa syntynyt osuuspääoman koron verotuksen epäkohta. Tällöin osuuskunnan maksamaa osuuspääoman korkoa ryhdyttiin verottamaan kireämmin kuin listaamattoman osakeyhtiön osinkoa.”

Toinen alueseminaari pidettiin Pohjois-Savossa: Pellervo ja osuustoimintatutkimusta tekevä Kuopion yliopiston sosiaalipolitiikan ja sosiaalipsykologian laitos järjestivät seminaarin Kuopiossa 23.8.2007. Tilaisuudessa tarkasteltiin muun muassa Kuopion yliopiston roolia osuustoimintatutkimuksessa ja sitä, kuinka osuustoimintamallia voi soveltaa terveydenhuollon palveluiden järjestämisessä.

Hannes Gebhardin rahasto

Hannes Gebhardin rahasto perustettiin vuonna 1924 Pellervon ensimmäisen puheenjohtajan Hannes Gebhardin 60-vuotisjuhlien yhteydessä. Pellervo-Seuran hallitus toimii rahaston hallituksena.

Rahaston varoja voidaan käyttää osuustoimintaa ja siihen liittyvää elinkeinotoimintaa koskevan tutkimus-, valistus- ja opetustoiminnan aikaansaamiseksi tai edistämiseksi. Apurahaa voi hakea ensisijaisesti osuustoimintaan liittyvien tutkielmien tekoon. Apuraha voidaan myöntää myös muuhun osuustoimintatutkimukseen ja -opetukseen. Apurahojen toivotaan lisäävän niin opiskelijoiden kuin tutkijoidenkin mielenkiintoa osuustoimintaa kohtaan väitös-kirja-tasolle asti.

Pellervon Päivän teema ”Johtaminen moniarvois-
tuvassa ympäristössä”
keräsi osuustoimintavä-
keä eri puolilta Suomea.
Tilaisuuden avannut
Pellervo-Seuran valtuus-
kunnan puheenjohtaja
Erkki Vähämaa uskoo
nykyjohtamisen vaativan
sekä asiantuntemusta
että rohkeutta. Hän
arveli, ettei johtamista-
voitteiden asettajista ole
pulaa, pikemminkin on
pulaa keinojen keksi-
jistä.

Dosentti Panu Kalmi on tehnyt pitkäjänteistä osuustoimintatutkimusta – ja esimerkiksi vaikuttanut osuustoimintatutkimuksen viriämiseen. Pellervo järjesti tammi-kuussa Osuustoiminta-tutkimuksen päivän.

Kauppatieteiden tohtori Merita Mattila oli kertomusvuonna yksi Hannes Gerhard -rahaston apurahan saajista. Mattila tutkii osuustoiminnan yhteiskuntavastuuta.

Hannes Gebhardin rahasto myönsi kertomusvuonna 11 apurahaa, lähes 16 000 euron arvosta: 700 euron apurahan sai valtiotieteen ylioppilas Annina Lehtonen pro gradu -työhön ”Osuuskuntien taloudellinen käyttäytyminen – tehokkuutta hyvinvointipalvelujen tuottamiseen osuuskuntatoiminnassa”. Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomi-opiskelija Anu Paananen sai 500 euron apurahan opinnäytetyöhön ”Millaista yhteistyötä seurakunnat tekevät paikallisten osuuskuntien kanssa?”

Hallintotieteen kandidaatti Marja Kurkelan tutkielman aiheena on ”Osuustoiminta kyläosuustoiminnassa – esimerkkinä Ramsöön kyläosuuskunta”. Kurkela sai tähän pro gradu -työhön 700 euron apurahan. Saman suuruinen oli kauppatieteen ylioppilas Elina Saariston apuraha pro gradu -tutkielmaan ”Hyvinvointialan osuuskunta - odotukset ja haasteet”.

Pieksämäen diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomi-diakoniksi opiskeleva Kirsi Niskanen sai 500 euroa opinnäytetyöhön, jonka tarkoituksena on selvittää osuustoiminnan ja kirkon diakoniatyön yhteisiä piirteitä ja arvoja.

Opinnäytetöiden ohelle osuustoimintaa käsitellään väitöskirja- ja tutkimustyössä. MMM Kaisa Huttunen sai 1 500 euron apurahan laite- ja ohjelmistohankintaan. Huttusen väitöskirjan aihe on ”Sata vuotta kuluttajavalistusta – kulutuksen, kuluttajan ja liiketoiminnan representaatiot suomalaisten osuuskauppaliikkeiden kuluttajavalistuksessa”. KTT Merita Mattila sai 2 000 euron apurahan osuustoiminnan yhteiskuntavastuuta koskevaan tutkimukseen.

Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti sai valtakunnallisen osuustoimintaa ja yhteisö-taloutta koskevan tutkimusseminaarin jär-

jestelykustannuksiin 1 500 euron apurahan. Ruralia-Instituutille myönnettiin 2 000 euroa osuustoiminnan englanninkielisen portaalin (www.coopstudies.fi/portaali) käännöksen kuluihin.

Pellervo-Instituutin kansainvälistymiskurssia tuettiin 5 185 euron stipendillä, joka jaettiin Pellervo-Instituutin 15-vuotisjuhlien lahjoitusvaroista.

Helsingin yhteislyseon historiatoimikunta sai 700 euroa Helsingin yhteislyseon ja sen edeltäjien Helsingin maanviljelyslyseon – Lapinpuiston yhteislyseon satavuotishistorian (1908–2008) kirjoittamiseksi.

Tiedotusta ja yhteistyötä

Pellervon sähköinen jäsentiedote Pellervo Foorumi julkaistiin kertomusvuonna seitsemän kertaa.

Seura on tehnyt yhteistyötä Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutin osuustoimintayksikön kanssa ja Ruralian koordinoiman yliopistojen muodostaman Coop Studies -opetusverkoston kanssa. Yliopistoverkosto on kasvanut jo kymmeneen, minkä ansiosta yhä useammalla opiskelijalla on mahdollisuus valita osuuskuntaopintoja tutkintonsa osaksi.

Ruralia-Instituutin hallinnoima Senet-hanke, jossa Pellervo oli kumppanina, etsi uusia tapoja käyttää osuuskuntamuotoa terveys- ja hyvinvointipalvelujen tuottamisessa sekä paikallispalvelujen organisoimisessa. Hanke päättyi kertomusvuoden lopussa. Sen tuloksia ovat sosiaaliset innovaatiot: hyvinvointiverkosto, kumppanuuspöytä, hyvinvointimarkkinat ja seudullinen osuuskunta. Näiden arvoa lisää se, että toimintamalleja on rakennettu tiiviisi-

sä yhteistyössä tutkijoiden ja kehittäjien sekä asiakkaita edustavien kansalaisjärjestöjen, palvelutyön ammattilaisten ja julkisten organisaatioiden kesken.

Osuustoimintajohtajien tapaaminen oli 5. syyskuuta MTK:n isännöimänä Suomensjärven Kettulassa.

Pellervolla on edustus Helsingin yliopiston osuustoiminnan tutkimuksen ja opetuksen neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta kokoon tui kertomusvuoden aikana kahdesti, Pellervo-Seuran tiloissa kerran ja kerran Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa.

Lakipalvelun toiminta

Pellervo-Seuran lakipalvelun toimeksiannot koskivat valtaosin liikejuridiikkaan ja erityisesti osuuskuntalain soveltamiseen ja tulkintaan liittyneitä kysymyksiä. Toimeksiannoista suurin osa kohdistuu perinteisten osuustoimintayritysten asioiden hoitoon. Tosin puhelinosuuskunnat käyttivät kertomusvuonna lakipalvelua aikaisempaa aktiivisemmin. Tavanomaista enemmän toimeksiantoja tuli myös pienosuustoiminnan piiristä. Ne koskivat monenlaisia juridisia kysymyksiä, jotka ovat usein toisentyypisiä kuin perinteisen osuustoiminnan piiristä tulevat kysymykset.

Kertomusvuonna perustettiin eri puolille maata useita uusia vesiosuuskuntia. Niissä esiin tulleet kysymykset ja juridisetkin ongelmat työllistivät osaltaan lakipalvelua.

Lakipalvelu osallistui Pellervon jäsenyhteisöjen hallintohenkilöiden koulutustilaisuuksiin. Erityisesti osuuskuntalakiin liittyvää tietoa välitettiin myös Osuustoiminta-lehden monien artikkeleiden kautta. Lakipalvelu on lisäksi vastannut lehden Kysy pois -palstan uusosuustoiminnan kysymyksiin. Lakipalvelun lakimies toimi Pellervon valtuuskunnan ja johtoryhmän sihteerinä. Hän toimi myös yhden Pellervon osakkuusyhtiön hallituksen jäsenenä.

Syyskuussa 2006 tuli voimaan uusi osakeyhtiölaki. Kertomusvuonna lakipalvelu seurasi lain soveltamista ja sitä, millaisia muutostarpeita lakiuudistus tuo osuuskuntalakiin. Osuuskuntalain uudistamista valmistellaan paraikaa, ja päämääränä on kevään 2008 aikana saada valmiiksi luonnos uudeksi osuuskuntalaksi ja kirjoittaa se hallituksen esityksen muotoon. Lakiin sisällytetään muun muassa sellaiset säännökset, jotka ovat tarpeellisia osuuskuntalain ja osakeyhtiölain säännösten yhtenäistämiseksi.

Lakipalvelu seurasi myös kertomusvuoden heinäkuussa voimaan tulleen uuden tilin-

tarkastuslain soveltamista ja sen vaikutuksia erityisesti osuuskuntiin. Lakipalvelu oli lisäksi työstämässä eurooppaosuuskuntalaista julkaisua kirjasta.

Ruotsinkieliset palvelut

Itsenäistä järjestötoimintaa harjoittavan Finlands Svenska Andelsförbundin aatteellinen toiminta ja jäsenpalvelut tapahtuvat Pellervon ruotsinkielisen järjestötoiminnan kautta. Andelsförbundin hallitus toimii neuvoa-antavana elimenä Pellervon ruotsinkieliselle toiminnalle. Andelsförbundissa oli vuoden lopussa 37 jäsentä, muun muassa kaikki ruotsin- ja kaksikieliset tuottajaosuuskunnat. Niiden lisäksi 15 ruotsinkielistä vakuutusyhdistystä ovat myös suoraan Pellervo-Seuran jäseninä ja kuuluvat siten myös ruotsinkielisten palvelujen kohderyhmään.

Ruotsinkielinen järjestötoiminta palveli ruotsinkielistä osuustoimintasektoria selvittäen muun muassa osuuskuntien juridisia ja osuustoiminnallisia kysymyksiä. Ruotsinkielinen järjestötoiminta on osa Pellervon osuustoimintaryhmää. Ruotsinkielinen järjestötoiminta tekee lisäksi yhteistyötä Pellervon muiden toimintojen kanssa.

Kertomusvuoden tammikuussa järjestettiin Helsingissä valtakunnallinen ruotsinkielinen seminaari Våra Frågor. Tapahtumassa käsiteltiin eri osuustoimintasektoreiden kehitystä sekä elintarviketuotannon tulevaisuutta. Seminaariin osallistui vajaat 50 henkilöä.

Pellervon ansiomitalit ja -merkit

Pellervo myöntää joko osuustoiminnallisten yritysten hakemuksesta tai omasta aloitteestaan osuuskuntien ansiotuneille hallinnon edustajille ja henkilöstölle osuustoiminnan ansiomitaleita, Gebhard-mitaleita ja ansiomerkkejä.

Niitä myönnetään kiitoksena ja arvostuksen osoituksena ansiokkaasta, yleensä pitkäaikaisesta toiminnasta osuustoiminnallisen/keskinäisen yhteistoiminnan hyväksi. Ansiomitaleita voidaan myöntää myös melko lyhyen ajan kestäneestä, mutta urauurtavasta tai muutoin poikkeuksellisen ansiokkaasta toiminnasta.

Kertomusvuoden elokuussa Pellervo-Seuran hallitus päätti täsmentää ja ajantasaistaa etenkin ansiomitaleiden myöntämisperusteita. Samalla ansiomitaleiden ja -merkkien hintoja tarkistettiin. Uusituissa myöntämisperusteissa korostetaan työ- ja hallintouran pituuden ohella ansiotuneisuutta.

Kertomusvuonna myönnettiin kolme Osuustoiminnan I luokan ansiomitalia, viisi kultais- ta Gebhard-mitalia, kaksi Osuustoiminnan

Pellervo-Seuran julkaisema Eurooppaosuuskuntalaki-kirjassa on lakitekstin lisäksi seuran lakiasiaintohtajan arvio lain käytännön merkityksestä.

Kari Neilimo, Tapani Köppä ja Juhani Laurinkari saivat mitalinsa Pellervon Pääpäivänä.

OSUUSTOIMINNAN I LUOKAN ANSIOMITALI

Vakuutusneuvos Harri Kainulainen, Helsinki,
Lähevakuutus-ryhmän Keskusliitto
Vuorineuvos Kari Neilimo, Kangasala, SOK
Maanviljelysneuvos Arimo Uusitalo, Kiikala,
Metsäliitto Osuuskunta

KULTAINEN GEBHARD-MITALI

Professori Tapani Köppä, Kangasala,
Helsingin yliopisto
Professori Juhani Laurinkari, Kuopio,
Kuopion yliopisto
Toimitusjohtaja Hannu Nikkonen, Helsinki,
Lähevakuutus Keskinäinen Yhtiö
Metsäneuvos Jaakko Punkari, Espoo, Metsäliitto
Osuuskunta
Hallituksen puheenjohtaja, maanviljelijä Matti
Romppanen, Juankoski, Alueosuuskunta Promilk

Matti Romppanen

Harri Kainulainen

Arimo Uusitalo

ansiomitalia, 16 hopeista Gebhard-mitalia ja 24 pronssista Gebhard-mitalia.

Pellervon kultaisen ansiomerkin sai 25 henkilöä, hopeisen 21 ja pronssisen ansiomerkin 11 henkilöä.

Lisäksi 16 osuustoiminnallista yritystä haki osana Pellervon jäsenpalvelua valtiollisia kunniamerkkejä hallinto- ja toimihenkilöilleen. Tasavallan presidentti myönsi Suomen 90. itsenäisyyspäivänä valtiollisia kunniamerkkejä yhteensä 40:lle osuustoiminnassa ansioituneelle kansalaiselle.

Jaakko Punkari

Hannu Nikkonen

Osuustoiminnan neuvottelukunta

Singapore isännöi Kansainvälisen osuustoimintaliiton ICA:n yleiskokousta. Lokakuussa pidettyyn kokoukseen osallistui myös suomalaisia osuustoiminnan edustajia.

Osuustoiminnan neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Olavi Syrjänen ja jäsen Seppo Penttinen keskustelevalle Suomen Malesian suurlähettilään Lauri Korpisen kanssa Kuala Lumpurissa.

Osuustoiminnan kansallinen yhteistyö kanavoituu sekä Pellervo-Seuran että Osuustoiminnan neuvottelukunnan kautta. Pellervo on yksi neuvottelukunnan neljästä jäsenestä. Vuonna 2001 perustetun neuvottelukunnan muut jäsenet ovat Suomen Osuuskauppojen Keskusliitto SOKL r.y., Osuuskunta Tradeka-yhtymä ja Osuuspankkikeskus Osk.

S-ryhmän osuustoiminnallinen yhteistyö kanavoituu jatkossa Osuustoiminnan neuvottelukunnan kautta. Osana tätä järjestelyä S-ryhmää Pellervo-Seurassa edustanut Hankkija-Maatalous Oy erosi Pellervon jäsenyydestä vuoden 2007 lopulla.

Neuvottelukunnan työ on saavuttanut vakiintuneet muodot, ja neuvottelukunta piti kertomusvuoden aikana neljä kokousta.

Pellervon, SOK:n ja OTK:n rahastoilla on Osuustoimintarahastojen yhteistoimikunta vuoteen 2012. Rahastojen kokonaispääoma on noin neljä miljoonaa euroa ja vuotuinen apurahojen jakovara yli 100 000 euroa.

Osuustoiminnan neuvottelukunta kartoittaa myös uusia keinoja jatkaa osuustoiminnan opetuksen ja tutkimuksen tehostettua rahoitusta vuosien 2008–2010 ajan.

Osuustoiminnan neuvottelukunnalla on edustus Helsingin yliopiston osuustoiminnan opetuksen ja tutkimuksen rahaston hoitokunnassa. Se myönsi kertomusvuonna kolme tuhannen euron apurahaa eri yliopistojen opiskelijoille. Rahastoon saapui viisi hakemusta.

Neuvottelukunta ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto järjestivät lokakuussa valtakunnallisen Osuustoimintatutkimuksen päivän.

Lappeenrannassa pidetyn tilaisuuden tarkoituksena oli tiivistää yhteydenpitoa tutkimuksen ja elinkeinoelämän kesken. Päivään osallistui noin 50 osuustoimintatutkimuksen ja elinkeinoelämään edustajaa, jotka toivat esille uusia, rohkeitakin suunnitelmia.

Ruralia-Instituutti järjesti Pellervon ja neuvottelukunnan kanssa monitieteellisen osuustoiminnan ja yhteisötalouden tutkimusseminaarin Mikkeliissä toukokuussa.

Neuvottelukunta aloitti vuonna 2006 Aasiapainotteisen ohjelman. Tuolloin tutustuttiin Kiinan talous- ja koulutusasioihin. Kertomusvuonna ohjelma jatkui ensin luennoin kotimaassa ja vuoden lopulla matkalla Kaakkois-Aasiaan. Kone Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Antti Herlin oli helmikuussa neuvottelukunnan vieraana, ja hänen kauttaan jäsenet saivat tietoa Kone-yhtiön kokemuksista Aasian markkinoilta. Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimusjohtaja Erja Kettunen-Matilainen puolestaan valotti neuvottelukunnan jäsenille erityisesti Singaporen ja Malesian yhteiskunnallista ja taloudellista kehitystä.

Lokakuussa neuvottelukunta ja Pellervo-Seuran hallitus tekivät matkan Malesiaan ja Singaporeen ja perehtyivät globalisaatioon Kaakkois-Aasian taloudellisen nousun näkökulmasta. Matkakohteet olivat Kuala Lumpurissa ja Singaporessa, jossa osallistuttiin Kansainvälisen Osuustoimintaliiton ICA:n yleiskokoukseen.

Neuvottelukunta on jatkanut työtään myös osuustoiminnalle tärkeiden omistajuus-, yrittäjyyskasvatus-, kilpailu- ja osuuskuntalakiasioiden parissa.

Osuustoiminnan neuvottelukunnan jäsenet ja kokoonpano

Osuustoiminnan neuvottelukuntaan kuuluvat Suomen Osuuskauppojen Keskusliitto SOKL r.y., Osuuskunta Tradeka-yhtymä, Pellervo-Seura r.y. ja Osuuspankkikeskus Osk.

Jukka Huiskonen, laamanni, Osuuskauppa Suur-Savo, SOKL r.y.

Kauko Mikkonen, professori, Osuuskauppa KPO, SOKL r.y., – toukokuuhun 2007

Salme Näsi, professori, Pirkanmaan Osuuskauppa, SOKL r.y., – toukokuusta 2007–

Otto Mikkonen, teollisuusneuvos, Pohjois-Karjalan Osuuskauppa, SOKL r.y.

Markku Pohjola, laamanni, Osuuskunta Tradeka-yhtymä, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja 2008–

Olavi Syrjänen, OTT, Osuuskunta Tradeka-yhtymä, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, –2007

Markku Hyvärinen, varatoimitusjohtaja, Osuuskunta Tradeka-yhtymä, 2008–

Marcus H. Borgström, maanviljelysneuvos, LSO, HKScan Oyj, Pellervo, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Pentti Santala, maanviljelijä, Valio Oy, Pellervo

Harri Kainulainen, vakuutusneuvos, Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitto, Pellervo, –2007

Anne Kylmäniemi, emäntä, Faba Jalostus Osk., Pellervo

Arimo Uusitalo, maanviljelysneuvos, Metsäliitto Osuuskunta, Pellervo, –2007

Seppo Penttinen, professori, Savitaipaleen Osuuspankki, Osuuspankkikeskus Osk

Sami Karhu, osuustoimintajohtaja, neuvottelukunnan sihteeri, Pellervo

Kansainvälinen toiminta

Brysselin toimisto

Pellervon, MTK:n ja SLC:n yhteinen EU-edunvalvontatoimisto vastaa yhteydenpidosta EU:n toimielimiin, muihin etujärjestöihin, kansainvälisiin alan järjestöihin ja Brysselissä toimiviin suomalaisviranomaisiin.

Brysselin toimisto sai kesällä Tapio Kytölän uudeksi johtajakseen. Toimistossa osuustoiminta-asioista vastaa kotieläinasiamies Hanna Leiponen-Syyrakki. Hänen äitiyslomasijaisenaan toimi Riitta Brandt tammi-toukokuussa 2007.

Pellervon EU-työhön kuuluvat maa- ja elintarviketalouteen liittyvän lainsäädäntötyön seuranta ja siihen vaikuttaminen; samoin osuustoiminnan kehitystyö yhteismarkkinoiden näkökulmasta. Suomen kansallisen maatalouspolitiikan kannalta tärkein asia painottui kertomusvuoden loppuun, kun joulukuussa syntyi neuvottelutulos Etelä-Suomen kansallisesta 141-maataloustuesta. Brysselin toimistossa seurattiin vuoden mittaan tukiasian etenemistä ja työskenneltiin tiiviisti mahdollisimman hyvän neuvottelutuloksen puolesta.

Pohjolan talonpoikaisjärjestö NBC

Pohjoismaisen talonpoikaisjärjestön, NBC:n laajennettu presidium oli elokuussa Jyväskylässä. Pohjoismaisten osuustoimintakysymysten ohella tapaamisessa käsiteltiin osuustoiminnan kansainvälisiä asioita. NBC:n tapaamisessa korostettiin tiedon ja osaamisen arvoa päätöksen teossa, sekä analyysien merkitystä johtokuntien ja valtuuskuntien työssä.

Suomen puheenvuorossa tuli esille tuottajaosuustoiminnan ja elintarviketeollisuuden

yhteys myös päätöksenteossa: osuuskuntien on syytä pitää tuotteiden jatkojalostus oman vaikutusvaltansa piirissä, vaikka jalostus tapahtuisi erilaisissa yritysmuodoissa. Tuottajaosuuskuntien jäsenedemokratiaa ei katsottu elintarviketeollisuuden esteeksi sopeutua markkinoiden vaatimuksiin. Teollisuudelta perättiin vahvaa kilpailukykyä ja tuotemerkkejä sekä kykyä mahdollisimman paljon käyttä paikallista raaka-ainetta.

Pohjoismaiset osuustoimintajohtajat koontuivat Norjan Kvifjellissä maaliskuussa sekä Tukholmassa marraskuussa. Kokouksissa keskusteltiin muun muassa eri Pohjoismaiden osuuskuntalaista, osuuskuntien verotuksesta sekä muista ajankohtaisista järjestöasioista. Norjassa järjestötyöhön liittyy hanke perustaa osuustoiminnan yhteiselin, joka vastaisi pienosuustoiminnan edistämistä.

Pellervo on MTK:n ohella Maailman maataloustuottajien järjestön IFAP:in suomalainen jäsen. Pellervon hallituksen puheenjohtaja Marcus H. Borgström toimii järjestön osuustoimintakomitean puheenjohtajana. IFAP:in Executive Committeeen osuustoimintakokouksessa Bangkokissa MTK:n aluekehitysvaliokunnan puheenjohtaja Ilona Alhoniemi edusti Pellervoa ja piti alustuksen Euroopan maatalousosuustoiminnasta.

Maatalousosuuskuntien järjestö

EU:n maatalousosuuskuntien järjestön Cogecan kautta hoidetaan merkittävä osa Pellervon kansainvälisistä suhteista. Cogeca tekee yhteistyötä maataloustuottajajärjestö Copan kanssa, ja niillä on Brysselissä yhteinen sihteeristö. Cogecan työn painopiste on tuottajaosuuskuntien ja niiden toimintaympäristön kehittämisessä. Copa-Cogecassa on jäsenorganisaatioita EU:n kaikista jäsenmaista. Cogecan puheenjohtajana toimi 2006–07 irlantilainen Donal Cashman. Copa-Cogecan uutena pääsihteerinä aloitti maaliskuussa Pekka Pesonen.

Pellervoa Cogecan johtokunnassa edusti Seuran hallituksen puheenjohtaja Marcus H. Borgström. Hänen sijaisinaan toimivat Veikko Hämäläinen ja Anne Kylmäniemi. Kokouksiin osallistui myös Brysselin toimiston asiamies Hanna Leiponen-Syyrakki, joka edusti Pellervoa myös Cogecan työryhmissä.

Suomi toimi Pohjolan talonpoikaisjärjestöjen keskusneuvoston NBC:n puheenjohtajana 2005–2007. Vetovastuu puheenjohtajuudesta siirtyi Islannille vuoteen 2009 saakka. NBC:n presidiumin laajennettu kokous pidettiin elokuussa Jyväskylässä. Kokouksen teemat olivat "Pohjoismainen ruoka - laatutakuu" sekä "Osuustoiminta globaalissa maailmassa".

Pekka Pesonen valittiin maaliskuussa Copa-Cogecan pääsihteeriksi. Kertomusvuonna järjestö toi esille elintarvikeketjussa mukana olevien yhteistyötä. Pesonen käsitteli aihetta myös tuodesaan Copa-Cogecan pääsihteerinä terveiset Pohjolan talonpoikaisjärjestön kokousedustajille.

Työosuuskuntien kansainvälinen julkilausuma

Työosuuskuntia on Suomessa perustettu kulttuuri- ja sosiaali-alalle sekä tietotekniikan ja viestinnän aloille. Pellervo julkaisi Työosuuskuntia koskevan kansainvälisen julkilausuman esitelläkseen vaihtoehtoja tapaa työn järjestämisessä. Julkilausuma tehtiin yhteistyössä Kansainvälisten työosuustoimintajärjestöjen ja Työosuustoiminnan Kehittäjien - Coop Finlandin kanssa.

Kertomusvuonna keskusteltiin Copan ja Cogecan yhteistyöstä sekä järjestöjen yhteisistä tavoitteista ja työmetodeista. Maatalousosuuksunnat ovat maanviljelijöille tärkeitä elimiä lisäarvon kasvattamisessa kiristyneessä globaalissa kilpailussa. Keskusteluissa painotettiin Cogecan yhteistyötä Copan kanssa maatalousosuuksuntien edunvalvonnassa. Päätökset valmistellaan työryhmissä ja koordinaatiokokouksissa, jotta edunvalvonta toimisi tehokkaasti ja nopeasti. Siten presidium keskittyy laajempiin kysymyksiin.

Työmetodeihin liittyen sovittiin, että järjestöjen virallisina kielinä säilyisivät englannin lisäksi ranska, saksa, italia ja espanja. Mahdollisesti uutena kielenä tulee mukaan puola.

Kertomusvuoden aikana Copa-Cogecan tärkeimpiä maatalous- ja kauppapoliittisia kysymyksiä olivat WTO-neuvottelut, GMO-rehut, sokeriuudistus sekä bioenergiaan liittyvät asiat. Maatalousosuuksunnille tärkeitä uudistuksia olivat myös päätökset, joilla uudistettiin EU:n viini-, hedelmä- ja vihannessektoreita.

Viron maatalouskamari järjesti helmikuussa Cogecan kanssa seminaarin uusien jäsenmaiden osuustoiminnan edistämiseksi. Seminaari-puhujakasi kutsuttu Marcus H. Borgström käsiteli esityksessään monikansallisia osuuskuntia.

Copa-Cogecan huhtikuun seminaari keskittyi tasapainoisen elintarvikeketjun rakentamiseen. Maatalousosuuksuntien tavoitteena on herättää asiasta laaja keskustelu ja puuttua ketjussa ilmeneviin epäkohtiin yhteistyössä EU-instituutioiden ja sidosryhmien kanssa.

Cogeca päätti kesäkuussa liittyä Cooperatives Europeen jäseneksi. Cooperatives Europe kehitettiin Kansainvälisen Osuustoimintaliiton ICA Euroopan ja eurooppalaisten sektorijärjestöjen yhteistyöelimen keskustelufoorumista viralliseksi Euroopan osuustoimintaorganisaatioksi. Yhteistyösopimuksen mukaan Cogecalle kuuluu valvoa maatalous- ja maaseutupolitiikan etuja EU:n toiminnassa. Cooperatives Europeen hallituksessa Cogecaa ovat edustaneet pääsihteerit Pekka Pesonen ja sihteeristön osuustoiminta-asioista vastaava Paulo Gouveia.

Lokakuussa järjestettiin Pohjois-Amerikan ja EU:n maatalouskongressi Prahassa. Siellä Cogecan johtajisto kävi keskustelua kauppapoliittisista kysymyksistä Pohjois-Amerikan maatalousosuuksuntien edustajien kanssa.

Marraskuun presidiumin kokouksessa valittiin Cogecan uudeksi puheenjohtajaksi hollantilainen Gert van Dijk. Hän on Hollannin osuustoimintaorganisaation NCR:n pääsihteerin, maanviljelijä ja osuustoimintaprofessori. Varapuheenjohtajaksi valittiin Paolo Bruni Italiasta,

Manfred Nussel Saksasta, Peter Vrisk Sloveniasta ja Elisabeth Gauffin Ruotsista. Pellervon hallituksen puheenjohtaja Marcus H. Borgström nimettiin puheenjohtajiston neuvonantajaksi.

Cogeca vaikutti myös EU:n ja Välimeren alueen yhteistyösopimuksen EUROMEDin syntyyn. Yhteistyösopimus on erityisen tärkeä Etelä-Euroopan maatalousosuuksunnille.

Copa-Cogeca on seurannut Italiassa, Ranskassa ja Espanjassa tapahtuvia oikeusjuttuja, joissa sikäläiset osuuskunnat ovat mukana. Osuuskuntia syytetään kilpailua vääristävästä veroedusta.

Kansainvälinen osuustoimintaliitto

Kansainvälinen osuustoimintaliitto ICA on yksi maailman suurimmista ei-valtiollisista järjestöistä. Vuonna 1895 perustettu ICA on yhteisfoorumi osuustoiminnallisille organisaatioille. ICA:n eurooppalaisia toimintoja hoitaa Cooperatives Europe asbl – European Region of ICA. Cooperatives Europe piti ensimmäisen vuosikokouksensa kesäkuussa Prahassa.

Kansainvälisen osuustoimintaliiton järjestyksessään 85. ja Yhdistyneiden Kansakuntien 13. kansainvälinen osuustoimintapäivä oli 7. heinäkuuta. Päivän teemana oli ”Osuustoiminnan arvot ja periaatteet tukevat yritysten yhteiskuntavastuuta”.

Tiedottaessaan teemapäivästä ICA:n suomalaisjäsenet Pellervo-Seura ja Suomen Osuuskauppojen Keskusliitto, SOKL, korostivat osuustoiminnan arvojen ja periaatteiden tukevan yritysten yhteiskuntavastuun toteutumista. Yritysten yhteiskuntavastuu ei tosin ole osuuskunnille uusia ajatus, koska kansainvälinen osuustoimintaliike on aina korostanut vastuukysymystä. Perustuvathan jäsenomisteiset osuuskunnat demokraattiseen hallintomalliin, ja osuuskunnat ovat alusta alkaen tiedostaneet, että niiden toiminta vaikuttaa talouden ohella laajasti eri sidosryhmiin, kuten työntekijöihin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. Osuustoimintaliike on ollut tiennäyttävä yhteiskuntavastuun idean kehittämisessä ja toteuttamisessa.

ICA:n yleiskokous pidettiin Singaporessa lokakuussa. Teemana oli ”Innovaatio osuustoiminnallisessa liiketoiminnassa”. Teeman mukaisesti yleiskokouksessa käsiteltiin sitä, kuinka osuuskunnat palvelevat jäseniään, heidän yhteisöjään ja liiketoimintatarpeitaan. Teema painotti vahvasti myös ympäristökysymysten merkitystä. Suomalaisen osuustoiminnan edustajia oli mukana Singaporen tapaamisessa, sillä Osuustoiminnan neuvottelukunnan ja Pellervon hallituksen Kaukoidän-matka oli ajoitettu ICA:n yleiskokouksen yhteyteen.

Lähes parisataa uutta pienosuuskuntaa

Pienosuuskuntia perustettiin kertomusvuonna edellisvuosien tapaan, lähes parisataa.

Pienille osuuskunnille vuosi oli kohtuullisen vakaata aikaa eikä niiden toimintaympäristö muuttunut merkittävästi, vaikka toiminnalle puitteet antavassa lainsäädännössä tapahtui muutoksia. Yksi esimerkki tästä oli heinäkuussa voimaan tullut tilintarkastuslaki, joka muun muassa poisti tilintarkastuspakon pieniltä yrityksiltä.

Pellervon pienosuustoiminnan edistämisen rungon muodostivat osuuskuntien perustamismuutokset, osuuskuntamuodosta tiedottaminen sekä yritysmuodon toimintamahdollisuuksien parantaminen.

Kehittämishankkeen seminaarit

Erityisen painoarvon Pellervon työssä sai Netco-hanke. Kolme vuotta kestänyt Pellervon hallinnoima ja EU:n rahoittama hanke päättyi kertomusvuonna.

Netco oli pienosuuskuntien kehittämishanke, jota Pellervo vei eteenpäin yhdessä Osuustoiminnan Kehittäjät - Coop Finlandin, Osuuskunta Sataosaajien ja Idekoop Osuuskunnan kanssa. Valtakunnallisen hankkeen tavoitteena oli vahvistaa osuuskuntien toimintaedellytyksiä ja edistää niiden jäsenten valmiuksia toimia niin omassa osuuskunnassaan kuin liiketoiminnassa yleensä. Hankkeen myötä haluttiin

Osuuskunta Sataosaajat ja sen toimitusjohtaja Tuula Merikivi ovat kehittäneet Porin seudun pienosuuskuntien yhteistyötä ja kouluttaneet osuustoimintayrittäjiä. Sataosaajat oli myös mukana Pellervon hallinnoimassa Netco-hankkeessa.

lisätä etenkin pienten osuuskuntien ja muiden pienyritysten välistä verkostoyhteistyötä.

Kertomusvuonna järjestettiin aiheeseen liittyviä seminaareja eri puolilla Suomea hie- man toisistaan poikkeavin teemoin. Hankkeen päätösseminaarit pidettiin keväällä Helsingissä ja syksyllä Porissa. Lisäksi järjestettiin Rovaniemellä eri teemoihin, esimerkiksi osuuskuntien taloushallintoon, keskittyviä tilaisuuksia.

Kansainvälinen yhteistyö

Myös hankkeen kansainvälinen yhteistyö saatiin kertomusvuonna päätökseen.

Vuoden aikana järjestettiin keskinäisiä opintovierailuja puolalaisten ja italialaisten kanssa. Puolalaiset kävivät toukokuussa tutustumassa suomalaisiin pienosuuskuntiin, ja suomalaiset pienosuuskuntien edustajat vierailivat kesäkuussa Pohjois-Italian Brescian paikallisosuuskunnissa.

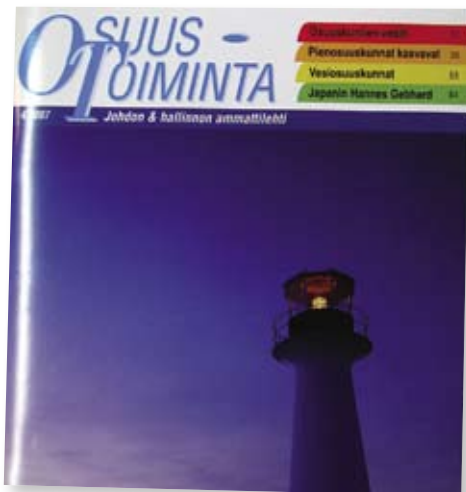
Kansainvälisen hankkeen päätösseminaari järjestettiin marraskuussa Roomassa. Onnistunut yhteistyö antaa hyvän lähtökohdan eurooppalaiselle osuuskuntien yhteistoiminnalle jatkossakin.

Pienosuuskunnille suunnatun Netco-projektin lopputuotteena valmistui työkirja, joka auttaa pienosuuskuntia kehittämään niitä asioita, jotka ratkaisevat yrityksen menestymisen. Kehittyvä osuuskunta -työkirjaa voi veloituksetta tilata Pellervosta. Siihen voi tutustua myös Pellervon verkkosivuilla.

Kaikki sateenkaaren värit

Kansainvälisen Osuustoimintaliiton ICA:n sateenkaari-tunnuksen tapaan Osuustoiminta-lehden kannessa näkyvät sateenkaaren eri väripalkit viestittävät lehden olevan koko suomalaisen osuustoiminnan ammatilehti.

Osuustoiminta on talouslehti, joka keskittyy osuuskuntien hallintoon, johtamiseen ja osuuskuntien yritystalouteen. Lehti on suunnattu eri aloilla toimivien osuuskuntien johdolle, niin hallintohenkilöille kuin toimivalle johdollekin. Osuustoimintakeskusteluun osallistuvana lehti on myös tarkoitettu kaikille osuustoiminnan ideasta kiinnostuneille. Lisäksi lehdellä on rooli osuustoimintatietämyksen levittämisessä: joka numerosta välitetään 1 800 kappaletta yhteiskunnallisille vaikuttajille, kuten poliitikoille, virkamiehille ja maaseutuyrittäjyyden edistäjille sekä tiedotusvälineiden käyttöön.

Osuustoiminta-lehti ilmestyi kertomusvuonna kuusi kertaa. Ensimmäinen numero käsitteli viime vuosina vahvistunutta osuustoiminnan akateemista tutkimusta ja opetusta. Teemalehti julkaistiin yhteistyössä osuustoimintatutkijoiden järjestön Kooperatiivi ry:n kanssa.

Lehden seuraavat numerot käsittelivät strategiajohtamista ja ihmisten johtamista. Syksyllä ilmestynyt nelosnumero oli Osuustoiminnan vuosikirja 2007, joka analysoi osuuskuntien talouskehitystä. Markkinakatsaus ennakoii osuuskunnille vaihtelevaa säätä: luvassa oli auringonpaistetta, pilvistä, sateista ja jopa myrskyä. Vuosikirjanumeron yhteydessä julkaistiin tiedote ja järjestettiin seminaari, johon osallistui toimittajia, tiedottajia ja tutkijoita.

Lokakuussa julkaistun viitosnumeron teeman oli Osuustoiminnan yhteiskuntavastuu 2007. Analyysin mukaan voimistunut osuustoimintasektori on antanut vahvan panoksen Suomen kansantalouden kehitykseen sekä kotitalouksi-

en hyvinvointiin. Vuoden viimeisen numeron teemana olivat yrityskulttuurit ja -kirjat.

Osuustoiminta-lehden lukijat saavat myös eri liitteitä: niistä Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen PTT:n katsaukset valottavat Suomen taloudellista kehitystä. Vuosikirjanumeron liitteenä oli Elintarviketalous 2007 -julkaisu, jonka kokoa Pellervon osakkuusyritys Suomen Gallup Elintarviketieto Oy. Pellervo-Seuran toimintakertomus oli liitteenä lehden ensimmäisessä numerossa. Jokaisessa numerossa julkaistiin myös pienosuuskuntien toiminnasta kertova Uusi osuustoiminta -liite. Siten Osuustoiminta-lehti muodostaa yhdessä nettisivujen www.osuustoiminta.coop/ot kanssa vahvan osuustoiminnan tietopankin.

Lehdessä on säännöllisesti informaatiota myös Pellervo-Seuran osuuskunnille tarjoamista palveluista, muun muassa koulutuksesta sekä opinto- ja opaskirjoista.

Yritystalouteen liittyvä vastuu kuuluu osuustoiminta-periaatteisiin. Osuustoiminta-lehti julkaisi kertomusvuonna aiheesta teemanumeron, jossa analysoitiin yritysvastuuta laajasti.

Yrittäjyyttä ja yhteisöllisyyttä

Aikakauslehtien kilpailu lukijoista on kiihtynyt vuosi vuodelta. Mediaryhmänä aikakauslehdet ovat kuitenkin pärjänneet ja säilyttäneet osuutensa mediakakusta ennakoitua paremmin.

Aikakauslehtien merkitys lukijoille on kuitenkin muuttunut. Ammattilehdetkään eivät enää pysty kilpailemaan pelkässä tiedonvälityksessä nopeimpien välineiden kanssa, vaan niiden on tarjottava lukijoilleen muutakin.

Pellervon arvot

Pellervo-lehtien sisältö liittyy kiinteästi osuustoiminnallisten arvojen edistämiseen. Kodin Pellervo käsittelee muun muassa yhteisöllisyyteen, paikallisuuteen sekä maalla asumiin liittyviä seikkoja; onhan osuustoiminta perinteisesti ollut voimakkainta maaseudulla. Tämän vuoksi lehti myös pyrkii edistämään maaseudun elinvoimaisuutta tuoden esille erilaisia osuuskuntayrittäjiä. Maatilan Pellervo puolestaan pyrkii auttamaan lukijoita hallitsemaan muutospaineessa olevaa ruuantuotantoa sekä korostamaan osuustoiminnan viljelijöille tuomia etuja.

Maatilan Pellervo

Maatilan Pellervon linjaa on kertomusvuonna muutettu hieman lukijaystävällisemmäksi. Lähestymiskulmaa muutettiin niin, että asioita tarkastellaan yhä enemmän lukijan, maatilayrittäjän näkökulmasta. Lehden sisältö korostaa ammattitiedon ohella muun muassa viljelijän sosiaaliturvaa, työterveyttä ja yritystoimintaan liittyviä kysymyksiä. Loppuvuo-

desta uudistettiin myös Maatilan Pellervon ulkoasua.

Lehden tarkastettu levikki on 19 666, LT 23.2.2007. Lukijamäärä on 133 000 (miehiä 58 % ja naisia 42 %) KMT Syksy 06/Kevät 07.

Maatilan Pellervon ammattimatkat lukijoille suuntautuivat Etelä-Afrikkaan, Espanjaan ja Italiaan.

Maatilan Pellervo ilmestyi kertomusvuonna 11 kertaa.

Kodin Pellervo

Kodin Pellervon saaman lukijapalautteen mukaan lukijoiden lähes yksimielinen toivomus on, ettei lehden sisältöä muutettaisi. ”Jatkakaa samaan malliin. Kodikas ja tavallisten ihmisten elämästä kertova lehti on aarre kaikkien julkislehtien keskellä.” Ilahduttavaa on, että myös nuoret lukijat ovat antaneet tämentyyppistä palautetta.

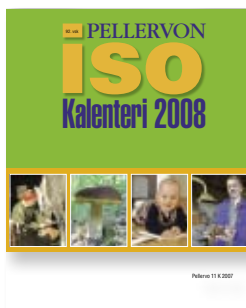
Näiden toivomusten mukaisesti Kodin Pellervoa uusitaan maltillisesti ja niin, ettei kerralla tehdä suurta muutosta.

Kodin Pellervo ilmestyi kertomusvuonna 12 kertaa.

Sekä Kodin Pellervon että Maatilan Pellervon tilaajat saivat marraskuussa ilmestyneen Pellervon Ison Kalenterin.

Yhteyttä lukijoihin on edelleen pidetty lukijamatkojen avulla. Kertomusvuonna lukijamatkoja tehtiin Kiinaan, Islantiin ja Armeniaan.

Lehden tarkastettu levikki on 30 975, LT 23.2.2007. Lukijamäärä on 129 000 (naisia 60 % ja miehiä 40 %) KMT Syksy 06/kevät 07.

Kodin Pellervon ja Maatilan Pellervon tilauksiin kuuluu myös Pellervon Iso Kalenteri.

Pellervo-lehdet olivat kertomusvuonna mukana seitsemässä messu- ja näyttelytapahtumassa. Niistä yksi oli Espoossa järjestetty Pääkaupunkiseudun metsäpäivä.

Kiireisille lukijoille ja tiedonhakijoille

Pääsivua modernisoitiin kuvallista ilmaisua painottaen.

Osuustoiminnallisia asioita voi seurata verkkosivujen uutisosiossa.

Digi-tv:n on uumoiltu sieppaavan internet-suosiota tietokoneelta, mutta toistaiseksi monenlaista mediaa aina televisio-ohjelmia myöten vyöryy lisää tietokoneella katsottaville verkkosivuille, jotka samalla lisäävät ilmoitustulojaan.

Pellervon aloitussivulle tehtiin tilaa ajankohdaisille kuville ja animaatiota sekä päivystiheyttä lisättiin julkaisujen ja palvelujen osioihin. Kuvapaikkoja voi varata myös markkinoinnin tarkoituksiin. Pääsivunäkymä uusittiin kustannustehokkaasti niin, ettei verkkosivustoa tarvinnut kauttaaltaan muuttaa.

Arjen hyötytieto kiinnosti pellervo.fi-sivuilla kävijöitä. Aikanaan uusosuustoiminnan pellervo.fi/wuokko-sivut olivat sivuista suosituimpia; nyttemmin eri asiantuntijoiden neuvonnallista tietoa on ohjattu Osuustoiminta-lehden verkkosivuille, mikä on lisännyt niiden kävijämäärää.

Ruokatietokin vetää: joulukuussa eniten käytiin kurkistamassa Kodin Pellervon ruokareseptejä eri vuosien joulunumeroista. Pellervo-lehtien verkkosivuille Internet-toimitus laati tilauslomakkeet osana markkinointikampanjoita.

Sähköisten muunnosten tuottaminen vanhoista osuustoimintakirjoista jatkui. Viisi teosta Pellervon alkuvuosilta ja kaksi uuttakin julkaisua viime vuosilta digitoitiin luettavaksi nettisivuilta.

Eri osuustoimintatahoja edustavalle Osuus-

toiminnan neuvottelukunnalle laadittiin Pellervon ulkoasusta riippumaton oma www-näkymä. Maakunnallistakin yhteistyötä esitellään: Kainuun yhteistoimintakerholle tehtiin oma osio Pellervon kotisivuston yhteyteen.

Seuran ja osakkuusyhteisöjen tapahtumia ja palveluja sekä markkinoitiin että uutisoitiin verkossa. Pellervon ansiomitalien ja -merkkien esittelysivut uusittiin. Osuustoiminnallisia asioita seurattiin uutissivuilla ja tästä kertynyttä aineistoa hyödynnettiin osin painotuotteissa.

Internet-toimitus päivitti Julkaisupalvelu Oy:n kautta verkkoon kaikkiaan 42 lehden numeroa. Vuoden aikana osallistuttiin OP-Pohjola-ryhmän Kultajyvän ja Metsärahan nettiversioiden tekemiseen sekä päivitettiin Valion Maito ja Me -lehden verkkopalvelua.

Ulkopuolisiin asiakkaisiin kuului myös Talonpoikauskulttuurisäätiö, jonka Uusia ratkaisuja maalle asumiseen -arkkitehtikilpailun aineistoa julkaistiin erikseen Internetissä.

Verkostomaisia liiketoimintamalleja kehittäneen Netco-projektin tuottamaa aineistoa ryhdyttiin sijoittamaan verkkoon vapaasti luettavaksi. Työ jatkuu vuoden 2008 puolella, vaikka itse projekti on päättynyt.

Kuvallisen ilmaisun suosio Internetissä on lisääntynyt. Loppuvuodesta hankittiin valmiuksia esittää lyhyitä videoita verkkosivuilla.

Vuosi oli kymmenes www.pellervo.fi-palvelun täysi päivitysvuosi.

Yritykset lisäsivät asiakastutkimuksia

Elintarviketieto Oy kokoaa vuosittain tilastotietoa niin maatalouden tuotannosta kuin elintarvikkeiden kulutuksestakin. Elintarviketalous 2007 -kirjassaan on myös kansainvälistä tuotantovertailua.

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy tuottaa markkinatieto-, markkinatutkimus- ja asiantuntijapalvelua koko elintarvikeketjulle, maaja metsätalouteen kytkeytyville yrityksille ja organisaatioille. Yritys on Pellervo-Seuran Markkinatutkimuslaitoksen toiminnan jatkaja.

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy kuuluu TNS Gallupin osana maailmanlaajuiseen TNS-konserniin, mikä mahdollistaa TNS:n kansainvälisten tutkimustuotteiden ja -verkostojen hyödyntämisen.

Yhtiö piti asemansa toimialan johtavana tutkimus- ja asiantuntijaorganisaationa. Vahvuuksia ovat maatalous- ja elintarvikealan tuntemus, tutkimusosaaminen, pitkäaikaiset asiakassuhteet ja avainasiakkuuksiin perustuva toiminta.

Kertomusvuonna yhtiön liiketoiminta kehittyi myönteisesti. Toiminnan kivijalkana olivat vuosisopimuksiin perustuvat elintarvikealan markkinaseurannat ja kehitysennusteet. Elintarvikkeiden kulutusta ohjaavia tekijöitä kartoitettiin sektorikohtaisesti edellisvuosien tapaan, siten seurattiin erikseen muun muassa lihan ja kananmunien kulutusta.

Enenevässä määrin toteutettiin yritysten ja organisaatioiden asiakastutkimuksia. Tutkimukset toistuvat säännöllisesti ja niissä

Elintarviketieto seuraa elintarvikkeiden markkinoita ja tekee kehitysennusteita sektorikohtaisesti. Muun muassa lihatuotteiden kulutus saa oman kartoituksensa.

Kertomusvuoden syyskuussa ilmestynyt Ruokatieto sisältää muun muassa elintarvikkeiden hinta-, kulutus- ja markkinointitietoa. Kattava katsaus selvittää myös päivittäistavarakaupan rakennetta ja kertoo elintarviketeollisuuden kehityksestä.

selvitetään tyytyväisyyttä palveluun, kehittämistoiveita ja verrataan toimialakohtaista asiakkuuteen sitoutumista. Tutkimusten suunnittelussa pyritään kokonaisvaltaisuuteen ja pitkäjänteisyyteen niin, että otetaan huomioon asiakkaan toiminnan eri osa-alueet, sidosryhmät ja toimialalla tapahtuvat muutokset.

Elintarviketalous- ja Ruokatieto-julkaisujen sisältöä monipuolistettiin ja käytettävyyttä parannettiin. Levikki kasvoi merkittävästi. Elintarviketalous-julkaisu ilmestyi 56. kerran ja Ruokatieto kuudennen kerran.

AgriInfo-tietosovellusten kehitystyötä jatkettiin parantamalla erityisesti käytettävyyttä. Kyselytutkimuksilla hankittua tietoa täydennettiin tilastoilla ja asiakkaan omilla tiedoilla. Tutkimusten raportointia kehitettiin ottamalla käyttöön uusia, dynaamisia raportointimalleja.

Hyvinvoinnista ja kansantaloudesta ennätysmäärä tutkimuksia

Tutkittua tietoa kuntapalveluihin. PTT on selvittänyt, miten palvelusetelin avulla kunta voi järjestää palvelutarjontaa ja samalla edistää yrittäjyyttä. Tuula Tolkkinen esittelee Pudasjärven koti- ja tukipalvelun palveluseleitä.

Yrittäjyys ja etenkin elintarvikealan yrittäjyys näkyi vahvasti myös tutkimuslaitoksen katsauksissa.

Kertomusvuonna Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen asiantuntijat antoivat edellisvuosien tapaan asiantuntijatietoa eduskunnan valiokunnille ja tutkijat esittivät näkemyksiään esimerkiksi talousneuvoston jäsenille sekä maa- ja metsätalousministeriön virkailijoille. PTT järjesti myös tapaamisia päättäjien kanssa; muun muassa peruspäiväministeri Paula Risikko oli tutkimuslaitoksen vieraana elokuussa. PTT:n yksi suurehko tutkimushanke liittyy hyvinvointipalveluiden uudelleen organisointiin.

Tutkimuslaitoksessa oli kertomusvuonna työn alla ennätysmäärä kansantalouteen liittyviä aiheita. Pääosin ne liittyivät kansantalouden tuleviin menestystekijöihin, kuten työmarkkinoiden muutokseen, tuottavuuden kehittymiseen, yrittäjyyteen ja yritysten menestystekijöihin. Yksittäisinä tutkimusaiheina olivat muun muassa aineettoman pääoman vaikutus talouskasvuun sekä matalan tuottavuuden toimialojen kasvutekijät ja innovaatiopolitiikan mahdollisuudet vaikuttaa niihin.

PTT:n tutkimus- ja ennustetoiminta jatkuivat pääpiirteittäin edellisvuosien malliin. Toiminnan pääalueena oli soveltava, tilastoaineistoihin perustuva tutkimus ja talouskehityksen ennustaminen.

Alueelliset tuottavuuserot tarkastelussa

Aluetalouden näkökulma oli esillä useissa

projekteissa, kuten hyvinvointipalveluiden tutkimuksessa ja palvelusetelijärjestelmän toimivuutta kartoittaneessa hankkeessa. Uutena projektina alkoi tuottavuuden alueellisia eroja ja innovaatiopolitiikkaa koskeva hanke.

Alueellisten asuntomarkkinoiden ennuste tehtiin edellisvuosien tapaan syksyllä. Työvoiman riittävyys ja työuran jatkaminen mahdollisimman pitkään ovat keskeisiä, lähivuosien huolenaiheita. Niihin liittyen PTT:ssä tarkasteltiin työvoiman alueelliseen liikkumiseen liittyviä tekijöitä sekä yritysten menestyksen ja työntekijöiden työkyvyn välistä yhteyttä.

Arviointi maatalouden vaihtoehtoista

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuksessa saatiin päätökseen laaja EU-rahoitteinen yhteishanke, jossa PTT:n osana oli selvittää itänaapurimme mahdollisen WTO-jäsenyyden tuomia muutoksia EU:n ja Venäjän väliseen elintarvikekauppaan sekä tarkastella EU:n ja AKT-maiden (Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maat) välillä solmittujen kauppasopimusten vaikutuksia elintarvikemarkkinoihin.

Kertomusvuonna alkoi yhteistyössä MTT:n Taloustutkimuksen kanssa laaja maatalouspolitiikan tulevaisuuden vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia arvioiva hanke. PTT:n osuutena on arvioida politiikkamuutosten alueellisia vaikutuksia. PTT oli mukana myös yhteishankkeessa, joka selvitti maitokiintiöiden mahdollisen poiston vaikutuksia Suomen maataloudelle.

Kaksi muuta MTT:n Taloustutkimuksen kanssa yhteistyössä tehtävää hanketta saatiin pääosin valmiiksi. Tilojen toiminnallisia muutoksia selvittävissä hankkeissa arvioitiin vieraan työvoiman, ulkoistamisen ja yhteistyön lisääntyvän maatalouden rakennekehityksen myötä. Maatalouden rahoitusriskejä kartoittaneessa hankkeessa todettiin riskien kasvaneen jonkin verran, mutta luottotappioiden jääneen varsin vähäisiksi.

Työtehoseuran kanssa alkoi yhteishanke, jossa selvitetään maatalojen teknologiaavainlöytöjä ja rakennuskustannuksia sekä niiden vaihtelua ja vaikutuksia työnmenekkiin ja kannattavuuteen. Yhteistyössä Suomen Aluetutkimuksen, Jyväskylän Yliopiston ja Fin-Auguurin kanssa PTT tekee jälkiarviointia EU:n ohjelmakaudel-

la 1999–2006 toteutetusta maaseudun horisontaalisesta kehittämisohjelmasta. PTT arvioi ohjelman ympäristötuen vaikutuksia. Lisäksi PTT osallistui aktiivisesti ruuan hinnasta käytyyn keskusteluun tarkastelemalla muun muassa elintarvikeketjun eri osien osuutta suomalaisten ruokamenoista.

Puun hintavaihteluista selvitys

Metsä- ja puutalouden tutkimuksessa saatiin päätökseen PTT:n ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion yhteistyössä tekemä selvitys metsien yhteisomistuksesta. Yhteishankkeessa PTT:n vastuulla oli metsänomistajakysely, jossa kartoitettiin metsänomistajien mielipiteitä ja ajatuksia yhteisomistuksesta. Tutkimusaihe on sikäli ajankohtainen, että Kansallisen metsäohjelman päivityksessä yhteisomistuksen edistäminen on otettu yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi metsätalouden kannattavuuden edistämiseksi.

PTT sai valmiiksi metsä- ja puukauppapalveluiden laatua selvittäneen tutkimushankkeen; bioenergian tuotannon ja markkinoiden kartointu jatkuu.

Metsä- ja puutalouden tutkimusryhmä jatkoi kertomusvuonna MTK:n rahoittamaa selvitystä puumarkkinoiden toimivuudesta ja tehokkuudesta. Hankkeessa tutkittiin Pohjois-Euroopan puumarkkinoita: hintatasot näyttävät yhden-tyvän eri maiden välillä siten, että alemman hintatason alueilla hinnat nousevat lähemmäs korkeamman hinnan alueita. Hintamuutoksia tuovat yhtäältä kysynnästä toisaalta myrskyistä johtuvat tarjontashokit. Kertomusvuonna jatkui myös PTT:n ja Työtehoseuran yhteistutkimus,

jossa selvitetään, miten metsänomistajat mit-taavat metsätalouden kannattavuutta ja mitkä tekijät vaikuttavat puun tarjontaan.

Tietoa metsäasenteista

Uutena hankkeena alkoi Metsäsäätiön ja MTK:n rahoittama tutkimus, jossa selvitetään 2000-luvulla metsänomistajiksi tulneiden asenteita, arvoja ja metsällistä tietämystä. Metsäasenteita ja arvoja kysytään myös opiskelijoilta.

Uutena hankkeena alkoi myös metsäkiin-teistöihin liittyvä markkinatutkimus. Tutkimuk-sessa selvitetään myyntiin tulneiden metsäkiin-teistöjen metsällisiä ominaisuuksia ja laaditaan metsän hintaa selittävä malli.

Tutkimusraporttien sarja karttui

Varsinaiset talousennusteensa PTT laati kaksi kertaa kertomusvuoden aikana. Suhdannekuva-nimellä keväällä julkaistu ennuste sisälsi lyhyen ajan ennusteet kokonaistalouden, aluetalouden, maa- ja elintarvikesektorin sekä metsäsektorin kehitykselle. Alueellinen asuntomarkkinaen-nuste julkaistiin joulukuussa. Lisäksi päivitettiin metsäsektorin ennusteita Osuuspankkiryhmän käyttöön.

PTT-katsauksen erillisteemojen aiheet olivat ”Kilpailukykyä elintarvikeketjuun” ja ”Tuottavuus ja palvelurakenteet”. Katsausten ohella julkaistiin omassa tutkimussarjassa viisi tutkimusraporttia ja neljätoista työpaperia. Lisäksi raportteja julkaistiin rahoittajien omassa julkaisusarjoissa.

Laitoksen kokonaistyöpanos oli aiempia vuosia suurempi, lähes 20 henkilötyövuotta. Vuoden aikana henkilökunnasta viisi vaihtoi työpaikkaa ja kolme uutta henkilöä rekrytoi-tiin. Henkilöstön kehittämisen painopisteenä oli työnteon palkitsevuuden lisääminen. Henki-löstö piti kaksipäiväisen kehittämis- ja liikunta-tilaisuuden Kurussa.

PTT:n hallitus kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa. Hallituksen puheenjohtaja toi-mii puheenjohtaja Michael Hornborg (MTK). Pankinjohtaja Erkki Böös (Osuuspankkikeskus) valittiin varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Olavi Kuusela tilalle. Hallitustyötä jatkavat toimitusjohtaja Ensio Hytönen (Hankkija-Maatalous), toimitusjohtaja Veikko Hämäläinen (Pellervo-Seura), maanviljelijä Martti Selin (Lihatalot) ja talousjohtaja Harri Turunen (Met-säliitto). Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin toimitusjohtaja Päivi Huotari (Mela) ja talous-johtaja Antero Riihikallio (Valio Oy).

PTT metsätutkijat selvittivät metsänomistajien näkemyksiä muun muassa metsä- ja puukaup-papalvelun laadusta. Yhdessä Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion kanssa kartoitettiin myös mielipiteitä metsien yhteisomistuksesta.

Luottamushallinnon koulutus monipuolistuu

Kertomusvuonna järjestettiin ensimmäinen osuustoimintajohdon Kesäfoorumi yhdessä uuden yhteistyökumppanin, Johtamistaidon Opiston kanssa. Ministeri Mauri Pekkarinen vakuutti valtiovarainministeriön panostavan yritystoiminnan kehittämisedellytyksiin.

Osuustoimintayritykset menestyivät kertomusvuonna hyvin. Yritysten markkinat ja rakenteet ovat kuitenkin muuttumassa, ja moni yritys hakee kasvua ulkomailta. Kertomusvuoden suuria uutisia olivat finanssiryhmien, erityisesti OP-Pohjolan ja S-Pankin aloittaminen. Vuoden aikana osuustoimintayritykset ja niiden jäsenet kokivat markkinatalouden lainalaisuudet konkreettisesti sekä hyvässä että huonossa. Onkin tärkeää, että omistajien edustajiksi valitut luottamushenkilöt ymmärtävät toimintaympäristön muutoksia ja osaavat tulkita, miten ne vaikuttavat edustajien oman toimialan yrityksiin.

Kehitystä ennakoitiin seminaareissa

Toimintaympäristön muutoksia ennakoitiin Pellervo-Instituutin tulevaisuusseminaareissa. Viljaseminaaria sävytti viljan markkinahinnan raju nousu sekä toisaalta hintanousun vaikutukset kotieläintuotantoon. Lihaseminaarissa keskusteltiin tuotannon eettisyydestä ja maitoseminaarissa EU-politiikan muutoksista. Seminaareihin osallistujien määrä oli edellisvuosien tasoa.

Laatua hallitustyöskentelyyn

Pellervo-Instituutti erikoistuu yhä vahvemmin osuustoimintayritysten luottamushallinnon kouluttamiseen. Kohderyhmänä ovat hallitusten, hallintoneuvostojen ja edustajistojen jäsenet. Erityisen tärkeää on kehittää hallitusjäsenien osaamista. Hallinnon luottamusjohdon HLJ-ohjelmat palvelevat tätä kehittämistyötä. Kertomusvuonna ohjelmassa oli kaksi opetusryhmää. Vuoden aikana aloitettiin uutena luottamusjohdon englanninkielinen valmennus. Se tähtää henkilökohtaisten valmiuksien parantamiseen toimia kansainvälistyvässä ympäristössä.

Hallitustyön arviointi on yksi Pellervo-Instituutin palveluita. Arviointi voidaan kytkeä

yrityskohtaiseen koulutukseen tai tehdä erillistyönä. Hallitustyöskentelyn merkitys yleensä korostuu yrityksen muutostilanteissa, ja siten arviointienkin määrä lisääntyi kertomusvuoden aikana. Pellervo-Instituutin asiantuntijat valmensivat useita osuustoimintayrityksiä, joissa uusittiin strategiaa, etsittiin yhteistyömalleja tai haluttiin tehostaa omistajaohjausta.

Omistajaohjauksen ja jäsensuhteen hoito

Osuustoimintayrityksissä on keskusteltu siitä, mitä tarkoittaa toimiva omistajaohjaus, hyvä hallintotapa ja toimiva jäsensuhde. Nämä aiheet olivat esillä koulutuksessakin, kun uutena koulutusmuotona aloitettiin maakunnallinen Osuustoiminnan ajankohtaispäivien sarja yhteistyössä Pellervo-Seuran kanssa. Päivän tarkoituksena on rohkaista uusia ja nuoria luottamushenkilöitä lähtemään mukaan osuustoimintayritysten hallintoon. Koulutussarjaa jatketaan tulevina vuosina.

Koulutuksen painopiste maakuntiin

Luottamushenkilöiden iso haaste on löytää aikaa kehittyä luottamustyössään. Lisätäkseen tätä mahdollisuutta Pellervo-Instituutti vei koulutustilaisuuksia maakuntiin, lähemmäksi asiakkaitaan. Syksyllä esiteltiin uusi koulutusohjelma HH- eli Hyvä hallintohenkilö-valmennus. Valmennus järjestetään aluetoimikuntien suuksina, ja se on tarkoitettu erityisesti uusille hallitusjäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja edustajistojen puheenjohtajille.

Toimisto siirtyi Simonkadulle

Kesällä alkoi Pellervo-Instituutin toiminnassa uusi aika, kun toimisto muutti Helsingin keskustaan Pellervo-Seuran tiloihin. Koulutuksen tukipalvelut Instituutti saa Pellervo-Seuran ja MTK:n kautta, ja myös asiantuntijaverkosto on entistä lähempänä. Kertomusvuonna tiivistettiin yhteistyötä Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen kanssa; uutena yhteistyökumppanina koulutukseen tuli mukaan Johtamistaidon Opisto, JTO. Sen kanssa yhteistyössä järjestettiin myös ensimmäinen osuustoimintajohdon Kesäfoorumi. Verkostoituminen muiden kouluttajien kanssa kuuluu jatkossa Instituutin tapaan toimia.

Yritysten kansainvälistyminen näkyy myös Instituutin koulutuksessa: englannin kielen valmennuksen lisäksi luottamusjohtajien opetus sisälsi kertomusvuonna tutustumismatkan Malesiaan ja Singaporeen. Luottamusjohtajien kymmenes vuosikurssi osallistui kehitysjohtaja Matti Farinin (oik.) johdolla Kansainvälisen osuustoimintaliiton yleiskokoukseen Singaporessa.

Kokemuksia kertyi yritysmarkkinoinnista

Julkaisujen toimeksiannot voivat olla jännittävän hauskojakin. Pellervon Julkaisupalvelu on erikoistunut pääasiassa osuuskuntien ja muiden yritysten asiakaslehtien tekoon, kirjojen työstämiseen ja maaseutu-aiheisten vanhojen kuvien välittämiseen.

Siten Etelä-Pohjanmaan Osuuspankkien toimeksianto tuottaa monisivuinen markkinointilehti alueellaan investointeja suunnitteleville maataloille oli uudenvuoden työkokemus. Ennakkoaristelu unohtui työn edetessä, ja kun lehden tekoon osallistuneet haastateltavat olivat hankkeessa täysillä mukana, markkinointilehden kokoamisesta jäi tuntu, että kiireinenkin työ voi olla hauskaa innostuneen taustaryhmän kanssa.

Myöhemmin kertomusvuonna PJP toteutti vastaavanlaisen markkinointipainotteisen julkaisuhankkeen yhteistyössä Keski-Suomen Osuuspankkien kanssa. Molempien pankkijulkaisujen teon mutkattomuus ja palaute antoivat uskoa tarttua vastaavanlaisiin toimeksiantoihin jatkossakin. Koko OP-Pohjola-ryhmän kanssa yhteistyössä PJP tuotti sisältöä ja ulkoasun ryhmän maa- ja metsätalousasiakkaille suunnattuihin asiakaslehtiin, Metsärahaan ja Kultajyvään.

Kertomusvuonna jatkui yhteistyö Valio Oy:n Maito ja Me -lehden ulkoasun osalta. Yhtiön omistajatahoille tuotettiin myös toimintakertomuksia tai jäsenlehtiä: julkaisuja

PJP oli mukana Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen osuuspankkiryhmien kanssa työstämässä näiden markkinointijulkaisuja.

koostettiin Maitosuomi-, Pohjolan Maito- ja Tuottajain Maito -osuuskuntien kanssa, samoin Alueosuuskunta Promilkin kanssa. Niin Promilkin kuin Tuottajain Maidon apuna toteutettiin sekä toimintakertomukset että osuuskuntien omistajille suunnatut lehdet.

Arla-Ingman yhteistyöryhmään kuuluville yrityksille ja niiden maidontuottajille PJP toteutti Maito 10 -lehteä. Lehden tekoon liittyi artikkeli- ja muu sisältötuotanto sekä ulkoasuun ja kirjapainoyhteyksien hoitoon kuuluva palvelu.

Pellervo-Seuran ja sen osuustoimintaa esille tuovissa julkaisuhankkeissa PJP oli kertomusvuonna myös mukana. Pienosuuskunnille suunnatun työkirjan ja julkilausumien ohella Julkaisupalvelu tuotti artikkeleita Seuran lehtiin ja vastasi muun muassa OT-lehden ulkoasusta. Kertomusvuoden lopulla PJP toteutti kaksi Pellervo-Seuran kirjahanketta.

Maito 10 -lehti on Arla-Ingman yhteistyöryhmään kuuluvien yritysten ja maidontuottajien lehti, jonka toimittamisessa PJP on mukana.

Pellervo-Seura

PL 77, Simonkatu 6
00101 Helsinki
puh. (09) 4767 501
faksi (09) 694 8845
toimisto@pellervo.fi
etunimi.sukunimi@pellervo.fi
www.pellervo.fi

Toimitusjohtaja Veikko Hämäläinen

Osuustoimintajohtaja Sami Karhu
- järjestötoiminta, jäsensuhteet ja tiedotus

Järjestöassistentti Päivi Starast
- tiedotus, Pellervo-Seuran ansiomitalit ja -merkit

Johtaja Per-Erik Lindström
- ruotsinkielinen järjestötoiminta

Lakiasiaintoimittaja Kari Lehto
- lakipalvelu

Asiamies Juhani Lehto
- pienosuustoiminta

Kirjanpito- ja hallintopäällikkö Maija-Liisa Silvonen
Kirjanpito- ja hallintopäällikkö Paula Hyttinen
- hallintopalvelut

Pellervo-lehti:
Päätoimittaja Kaisa Räsänen
Graafinen suunnittelija Jaakko Liukkonen
Myyntipäällikkö Merja Sainio
Apulaislehtipäällikkö Santra-Mari Salonen
Myyntiasistentti Kirsi Ruhanen

Kodin Pellervo:
Toimituspäällikkö Anna-Liisa Huhtala-Fiskars

Maatilan Pellervo:
Toimituspäällikkö Teemu Pakarinen

Osuustoiminta-lehti:
Päätoimittaja Sami Karhu
Toimituspäällikkö Mauno-Markus Karjalainen
Asiamies, toimittaja Riku-Matti Akkanen

Pellervo-Internet:
Toimituspäällikkö Markku Nummi

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy on elintarviketalouden markkinatutkimus- ja tietopalveluun erikoistunut yritys, jonka keskeisinä tutkimuskohteita ovat elintarvikkeiden kulutusmarkkinat sekä maatalouden ja maaseutuelinkeinojen markkinat.

Toimitusjohtaja Anne Kallinen
Suomen Gallup Elintarviketieto Oy
PL 505, Itätuulenkuja 10 B
02101 Espoo
puh. (09) 613 500
faksi (09) 6135 0470
elintarviketieto@tns-global.com
etunimi.sukunimi@tns-global.com
www.tns-gallup.fi

Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos PTT osallistuu tutkimusten ja esitelmien muodossa kansantaloudesta käytävään keskusteluun.

Toimitusjohtaja Pasi Holm
Kansantalouden tutkimusryhmä,
tutkimusjohtaja Raija Volk
Maa- ja elintarviketalouden tutkimusryhmä,
tutkimusjohtaja Perttu Pyykkönen
Metsä- ja puutalouden tutkimusryhmä
PTT
Eerikinkatu 28 A
00180 Helsinki
puh. (09) 3488 844
faksi (09) 3488 8500
etunimi.sukunimi@ptt.fi
www.ptt.fi

Pellervon Julkaisupalvelu PJP Oy on asiakas- ja yrityslehtiä sekä toimintakertomuksia ja esitteitä tekevä yritys.

Toimitusjohtaja Vuokko Pajala
Pellervon Julkaisupalvelu PJP Oy
PL 77, Simonkatu 6
00101 Helsinki
puh. (09) 4767 5547
faksi (09) 6948 845
etunimi.sukunimi@pellervo.fi

Pellervo-Instituutti Oy on Pellervon ja MTK:n yhteinen koulutus- ja kehitysyksikkö.

Toimitusjohtaja Kari Huhtala
Pellervo-Instituutti Oy
PL 77, Simonkatu 6
00101 Helsinki
faksi (09) 694 8845
etunimi.sukunimi@pellervo.fi
www.pellervo-instituutti.fi

Brysselin toimisto on Pellervon ja MTK:n yhteinen EU-asioiden toimisto.

Johtaja Tapio Kytölä
Hanna Leiponen-Syyrakki
Kotieläinasiamies, osuustoiminta-asiat
Office of Finnish Agriculture and Cooperatives
Rue de Trèves 61,
B-1040 Brussels, Belgium
puh. +32 2 285 4810
faksi +32 2 285 4819